Број 155. У Новом Саду, у недељу 11. јула 1904. Година XXXIX.

„Застава излази сваки дан осим понедељника и дана за свецем.

Цена је за Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију и за све остале стране земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

Позив на претплату.

Са 1. јулом 1904. ступа „Застава“ у трећу овогодишњу четврт. „Застава“ излази на 6 страна, **6 пута недељно**, а то је сваки дан осим понедељника и дана после празника.

Ми ћемо и даље чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке. — На сваки начин ћемо имати пред очима народне интересе. У послу око издавања овога листа могу нам помоћи пријатељи странке и „Заставе“, ако се постарају, да њихова сарадња буде још обилатија и да нам стеку нове претплатнике.

Обраћамо нарочиту пажњу на „Заставине“ бројеве од петка, који такође на 6 страна излазе. Овако проширени народни бројеви доносе расправе о задругарству, привреди, о народном здрављу, о правним поукама и т. д. Ти се бројеви удешавају за најшире кругове, а претплата за њих стаје **4 круне годишње а на три месеца 1 круна.**

Иначе је цена „Застави“: 28 круна годишње, 14 круна на по године, 7 круна на четврт године 2 круне и 40 потура на један месец. **Новим претплатницима шиљаћемо лист до краја овог месеца бесплатно.**

Најлакше се претплаћује поштанском упутницом

По решењу управе лист се ником не сме давати на вересију.

У Новом Саду, 12 јуна 1904.

Уредништво и администрација „ЗАСТАВЕ“.

Руски и јапански заробљеници.

Петроград, 5. јула 1904.

У крвавоме дуелу, што га на далеком Истоку, тако огорчено воде Русија и Јапан, поред многих стотина па и хиљада бораца, који су оставили своје кости на ратном ограшју, испунивши ровове и кланце, а којима вуци и гавранови месо кидају, врло је велики број оних, за које се после окршаја не зна, где су. То су већим делом, заробљени војници.

Јапанци се веома тешко одлучују на предају, Руси никако. И једни и други радије бирају смрт, коју сами себи задају, него што би пристали. да буду заробљени. А где се ни то не може, где се не може самом себи живот да одузме — постаје се заробљеник. „Хари-кири!“ узвикне Јапанац и душа се његова сјединила с далеким претцима. „Пуля въ лобъ!“ изговара равнодушно Рус — и за тренут ока, неустрашими јунак, опростио се живота и срама. Безброј је примера, из којих се збиља даје утврдити: да и Јапанци, као и Руси, сматрају живот у ропству, као најстрашнију казну и понижење. Ваља се само осврнути по прошлости и сетити јуначке смрти „Корејца“ и „Варјага“. Загрљај морских таласа, много је пријатнији, него ли залогај хлеба заточеничког у престоници Микада. И пространи океан, шумором таласа, држао је опело и он је постао гробница, неустрашимих јунака руских. Са свим слично томе, када је руски адмирал Скридлов, пре кратког времена, наишао на јапанске транспортне бродове, он је јапанским војницима, понудио, да се предаду. Ови су врло лако могли предати оружје и прећи на руско бродовље; али, они то нису никако хтели радити. Радије су постали рибама храна, но Русима заточници.

Но и покрај свега тога, у овом исполинском дуелу беле и жуте расе, за време окршаја дешавало се и дешаваће се непрестано стицајем несрећних околности, да многи допадну ропства. И Руси и Јапанци имају код себе силан број заробљеника.

И с једне, као и с друге стране, ти се заробљеници очајно осећају. Њихов је живот најтеже испаштање.

* * *

В. Дорошевић, један од најдаровитијих и најприпознатијих савремених руских публициста, главни сарадник московсковског листа „Русское Слово“, обраћа пажњу руској штампи и издавачима на невољнике, који нису могли пасти за отаџбину, него су допали непријатељскога ропства.

Један његов пријатељ послао му је из Коломбе писмо неко, које је овај добио од једног официра руске добровољачке флоте. кога су Јапанци заробили. Исти се официр жали на страшно очајање и досаду и моли и преклиње да му се пошљу књиге „ма какве књиге или новине, а у првом реду новине.“ На писму је жиг јапанске цензуре војне. Из овога се види да јапанска војна цензура допушта руским заробљеницима да могу читати. Енглези, за време бурскога рата сасвим су другојаче поступали. Они су заробљене Буре трпали у чопоре као стоку око Нурењија, Лавињија, на Цејлону у јужној Индији и није им апсолутно никако читање било допуштено. То је била чисто енглеска суровост и нечовечност. Јапанци хоће бар пред светом да се покажу благороднији и допуштају руским заробљеницима руске књиге и новине, и тиме олакшавају очајно њихово стање неизвесности. Пошто они не знају ни енглески ни јапански, то они ни појма немају како рат тече, а кад би знали те језике, читали би саме страхотне губитке руске. Јер по јапанским новинама застава с аждајом већ са виј е на Порт-Артуру и Русија је већ до ноге потучена.

Руске новине олакшале би души руских заробљеника у Токију и тешка мора неизвесности би се стишала и ублажила.

Дорошевић предлаже да се руским заробљеницима шаљу престоничке и провинцијске новине. Како ће се обрадовати онај јадник кад добије новине свога краја и сазна шта се у његовој постојбини ради!

Овде се истиче једно важно питање: како да се организује и уреди то шиљање новина и књига руских?

Дарошевић мисли, да би се то могло извести преко француског дипломатског представника у Јапану. Они су једини прави заштитници руских поданика у Јапану. Извесно је да, француски посланик у Токију ову услугу не би одбио пошто. је чисто хумана.

„Одмахивати руком без основа, завршује Дарошевић свој проглас, као што ми, Руси често радимо и говорити „не вреди, не вреди!“ — нема смисла. Треба покушати

ПОДЛИСТАК.

ПИСМО ИЗ ЧЕСКЕ.

V.

Драги г. уредниче!

— Шта? Србин и Словен, па очешати се, тако рећи, о Праг, а не свернути у њ — то не би било лепо, па не би било ни родољубиво од вас, господине!

Ето, тако ме укореo, г. уредниче, мој пријашко Босанац, кад сам уочи свог поласка из Карлсбада, колебао се, да ли да свернем ил' не свернем у Праг. И ја, најзад, увидех оправданост прекора свога пријатеља Босанца, те се одлучих, да зацело походим Праг. И након четврт часа, већ је млади брат Чех на брзојавну карлсбадском звању откуцкавао за мога младога пријатеља г. Милана Крестића, свршена филозофа у Прагу, депешу ове садржине:

— Сутра у једанаест сахата брзим возом на штатсбану.

А то беше порука моме младоме пријатељу, да тога часа стижем у Праг и молба, по претходном споразуму, да ме тога часа дочека на станици државне железнице.

Била је недеља, а око 7 изјутра. Сунце јарко сјаје у пуном сјају своме и својим светлим зрацима богато обасипље и осветљује, те тиме још већма улепшава, и онако природним лепотама обилно украшену домовину честите браће нам словенске Чеха.

Седох у железничка кола и живо посматрах тò плаво небо, тò јарко сунце, тò чарне горе, тò зелена поља. И наслађивајући се тим многобројним природним лепотама, сетих се некад изговорених речи мога брата Цветка, из Београда, који је на жалост узет у десну рамену:

— Та, вреди, брате, живети, па ма узет био не у десну рамену, него и у леву, па и у обе ноге и руке; ма узет био цео, само не у очима. Вреди живети већ и тога ради, да човек гледа то плаво небо и то сунце јарко, што их милостиви Бог онако дивно створио.

И, доиста, нека посебна милина обузме човека на овако јасну дану а у овако красну крају.

Тачно у 7 сахата 4 минута брзи воз крену из Карлсбада, јурећи сад преко поља равна, сад опет преко брда и долина, уз горе и планине, улети, тако рећи најзад, тачно у 11·20 сахата пре подне у станицу државне железнице у Прагу.

Провирих кроз прозор и видех свог младог пријатеља, где ме чека са својим млађим братом.

И након пријатељских поздрава, оставих веће ствари своје у гардероби железничкој, а мање понесох, да их оставим у блиском хотелу „Monopol“, где ћу становати док сам у Прагу. Хотел овај је у непосредној близини железничке станице, али то као да му је и једина добра страна. Иначе нити је удешен као што треба, што се тиче соба и салона, нити су у њему цене собама, јелу и пићу одмерене. Све је скупо у њему а и послуга до зла бога спора и рђава.

Кад сам узео собу и сместио ствари, одох са својим младим пријатељем, да се прођемо по граду и да — по обичају своме за што краће време, обиђем и видим што више. Зато су нам добро дошли електрични трамваји, који јевтино возе на све стране.

Прво нам беше, да одемо на кулу „Prehled“. Кула је ова у Храцину на вису а начињена је од гвожђа и висока је 60 м. Може се до врха њена степеницама, а може и лифтом. Још већма ослабљен карлбадском водом, претпоставих лифт степеницама. Платисмо одређену таксу од 60 потура по особи, те се на лифту одвезосмо до врха куле, одакле је ванредан изглед на Праг и околину. Особито кад се гледа кроз разнобојна стаклена окна, што су поређана испод правих прозора.

Млади мој пријатељ ми је показивао и описивао поједине крајеве и зграде Прага, о којима сам Вам писао у пређашњем свом писму, а кад се сити нагледасмо, вратисмо се натраг у град, да потражимо ресторацију, где би се мало заложили, јер је подне одавно превалило било.

Поново се спустисмо на лифту доле с куле а с виса, где је кула, железним колима, која се вуку и спуштају горе и доле гвозденом жицом.

У једној прилично угледној ресторацији ручамо и млади мој пријатељ Крестић, много ми прича о Чесима и њихову животу уопште, а нарочито о политичким и страначким прилика-

да се заробљеницима очајно стање и живот олакша“.

И тај проглас наишао је овде у Петрограду, на опште одобравање. Свет благодари даровитоме публицисти што се стара да се ма на који начин руским заробљеницима стави до знања да их Матушка и Бађушка и Рођина нису заборавили . .

Политички преглед.

Угарски државни сабор. У седници од јуче, петка, примљен је, приликом поименичног гласања, законски предлог о повећању краљеве цивилне листе са **154** против **66** гласова. После гласања, примила је већина предлог и у појединостима, те је треће читање предлога стављено на дневни ред за данашњу седницу. Код расправљања о појединостима предлога, предлагао је Неши, да се изостави код натписа предлога назив „цар“ и да остане само: Трошкови на двор Њ. Вел. мађарског краља Франца Јосифа I. А на позивницама са двоглавим орлом у лов у дворским шумама Геделе да се пише само мађарски Слично је предлагао и Вереш. Гроф Тиса је међу тим живо бранио стари натпис, који је већина и примила. — Кад су дошле на ред друге ставке прорачуна Угрон је протестовао, да се ставка о повећању краљеве листе метне пре у прорачун, док предлог о томе не буде санкцијонисан. Али је већина тај предлог одбила. Код ставке о државном сабору, Раткаји предлаже, да се у заклетву саборских чланова уметне на место речи краљ, речи: „крунисани краљ“. Мезеши за тим вели, да смо дужни бити послушни верни само крунисаном краљу, а Нађ вели, да то морамо бити и према некрунисаном краљу. Због тог је било ларме у опозицији, која је одобравала Раткајиу и Мезешију, а осуђивала Нађа. За тим су примљене и друге ставке и дошло се до ставке „државни дугови“, о чему је говорио тек у данашњој седници Бела Комјати.

Руско-јапански рат.

Руско-енглески сукоб.

Питање шта да буде са заробљеном енглеском лађом „Малаком“, није решено. Разне вести, које се о томе проносе из Лондона и Петрограда, нису званичне. У Лондону су се свакојако мало расхладили. И ако енглеске новине пишу још једнако у ратоборном духу, ипак избијају гласови смишљенијих енглеских политичара, да Енглеска не сме олако у рат с Русијом.

Није толико питање шта ће бити са „Малаком“, само због овог једног случаја, него је питање, шта ће бити с њом, с погледом на доцније сличне прилике. Многе енглеске новине пишу бар у том правцу, да то питање не сме силазити с дневног реда све дотле, докле се Русији не забрани, да њене крстарице од „добровољне флоте“ смеду учествовати у рату.

Изгледа енглеска дипломација покушаће, да то питање држи отворено што дуже, како би у згодном тренутку имала увек готова повода за рат.

Поједине важније вести о том питању, ово су:

Лондон. Министарска седница трајала два сахата, и решено, да Енглеска не дозволи Русима, да одвуку „Малаку“ у руско пристаниште. У Енглеској су папири почели опет да скачу, јер се била пронела вест, да је руски цар наредио да се „Малака, пусти, али се та вест показала као неистинита или прерана.

Поједини листови траже, да енглеска средњо морска флота отме „Малаку“ и зароби руске морнаре, који су на њој. Енглеска је усредсредила у Средиземном Мору до сада већ 11 ратних бродова, 14 крстарица, 33 торпедњаче и торпедна чамца. Многи политичари одговарају од рата, јер ће Русија наћи себи савезнике. Колико је важан овај сукоб сведочи то, да се министарски савет и по други пут састао.

Енглески протест у Петрограду

На протест енглески због заробљења лађе, одговорио је руски канцелар Ламсдорф, да је Русија поступала са свим по међународном праву. Истога су назора и сви војнички кругови, јер се „Малака“ бавила „контрабандом“.

Руска влада је решила, да састави поморски стручни суд, који ће испитати ствар, па ако се докаже, да „Малака“ није носила динамит за Јапан, платиће новцем оштету. Енглеско јавно мњење је узбуњено и раздражено и захтева, да Енглеска силом ослободи своју лађу. Међутим командант „Петерсбурга“ креће се из Порт Саида и води собом заробљену лађу. Енглеска штампа захтева, да први енглески брод, који их стигне, отме „Малаку“, па ма дошло и до рата. Енглеско јавно мнење је врло огорчено, јер се пронело, да је руски заповедник на заробљеној лађи замеиуо енглеску заставу руском и траже мобилисање целе енглеске флоте. Са разних страна стижу вести, да су четири енглеске крстарице на путу према Црвеном Мору.

Црноморска добровољна флота.

Ова флота, постала је после руско-турког рата, а највише око њеног стварања, заузимао се ондашњи престолонаследник (цар Александар III.) и синодски прокурор Победоносцев. Флота је удешена војнички и њом командују — и ако у мирно доба врши трговачку службу — официри. Има свој одбор, који њом управља, а потпада под министарство морнарице. Лађе су тако начињене, да се увек могу употребити као војничке, а кад је та флота састављана, купљене су, где су нађене најбоље лађе. Међу тим, купљен је и „Петерсбург“, који је зауставио и заробио енглеску лађу „Малака“.

Стање на бојишту.

Стање на бојишту све је једнако не промењено. До велике и одсудне битке код Љаојанга није дошло, нити су Руси оданде одступили. Јапанци се додуше хвале и износе као победу то, што су задобили неке позиције „после јуначке и одлучне борбе Руса“. Али кад за тим кажу, да су у тим дуготрајним и очајним борбама изгубили 2—300 војника, онда се јасно види, да то нису биле битке, него чарке са руским извидницама и авангардом. Да Руси неће да се упусте у одлучну битку пред Љаојангом, то је познато већ од толико недеља, а не би имало ни смисла.

На Квантунгу, пред Порт-Артуром, није било никаквих нових сукоба. Са мора такођер не јављају ништа. Где је владивосточка флота, не зна се. У Јапану и Енглеској јако су забринути због тога и у Лондону почели су да теше Јапанце са том вешћу, да је владивосточка флота кренула да побегне у Русију. Подробније вести са бојишта доносимо ниже.

Борба око Порт-Артура.

Из Тијенчина јављају да су Јапанци оборили јаку топовску ватру на Порт-Артур. По једној вести из Нијучванга виђена је тамо једна руска торнедњача, која се борила у Печилском заливу, а по вестима из Дањног, има око Порт-Артура под главном командом адмирала Ојама до осамдесет хиљада Јапанаца. Петнаест превозних бродова стижу му за који дан са храном и цебаном у Дањни. Енглески дописник „Д. Телеграфа“ јавља, да је цела јапанска војска чила и здрава.

Битка код Љаојанга.

Из Њујорка јављају, да је Куропаткин чим је дознао, да се Куроки са више дивизија креће према њему, послао му је своју најпоузданију војску и топове у сусрет. У понедељак у јутро су се сударили. Битка је трајала до уторника у вече, а Курокију није пошло за руком да Русе потисне.

Вести са манџурског бојишта.

Ђенерал Куропаткин јавља (8. јулија): „Јуче се није догодила никаква промена. Ноћу, између 5. и 6.-ог сударило се једно наше стрељачко и једно козачко одељење с јапанским предстражама. 21 Јапанац је убијен бајонетом. Остали Јапанци су утекли у брегове, али их је ту дочекала ватра из пушака. Судећи по шлемовима и другом оружју, било је то јапанско одељење од IV. гардијске регименте.“

Битка на Мотијенском кланцу.

Чак и јапански извештачи признају Русима јунаштво, а нарочито јунаштво 9., 33 и 34. регименте. После битке скупили су Јапанци све мртве и спалили их.

»Слава« или крсно име.

(Нова слика.)

Добили смо на приказ слику из српског народног живота која нам приказује »славу,« »крсно име.« Ту је слику насликала српска уметница гђа Б. Вукановићка из Београда, а издао ју је у олеографији Петар Николић из Загреба.

Слика је у позлаћеном оквиру 12 сант. мет. широком, а величина њена јој је без оквира 68 с. м. у ширини, а 53 с. м. у висини. Цена јој је 28 круна.

* * *

ма њиховим. Али то његово причање оставимо, драги г. уредниче, за други пут, за посебно писмо, које ће због важности предмета, можда, да позабави читаоце вашег цењеног листа већма, но сва друга досад.

Кад смо ручали и сити се наразговарали, одосмо на дневну представу у ческо народно позориште, које је 1883. год. онако дивно подигнуто, на месту, где беше старо, које је изгорело 1881. год. Почетак је био у 4 сахата после подне, а давала се оперета Штраусова »Слепи миш.« Комад по садржини никакав, или управо саблажњив, али је пун лепих арија, које су вредни чески глумци и глумице, како у кору, тако и појединце дивно изводили.

За вечерњу представу беше одређена Мадачијева »Човекова трагедија,« али пошто се вечерња представа доцкан почиње и доцкан свршује, не хтедох ићи у позориште увече, но на дневну представу, а поглавито тога ради, да видим позориште и ческе уметнике, који су ме уметничким својим приказивањем сасвим задовољили. Пред свршетак II. чина, одосмо из позоришта, да би могли на време стићи на народну забаву, односно на прославу, коју је приредила „Narodna Jednota Pošumavska‘ у част своје 20-годишњице, а у корист Матице Школске. А Једнота је друштво, које уз Матицу Школску и Североческу Једноту, неуморно ради међу ческим мањинама и чува их, да се не одроде. Рад јој је ограничен на пошумавску мањину, као што јој и име каже, а ради на економској и просветној еманципацији тамошњег народа. Има око 50,000 чланова својих.

Кад смо ступили из позоришта на улицу, седосмо на трамвај и одвезосмо се на „Vistavište.“ На улазу је каса. Улазница стаје 40 потура. Сасвим за народ цена. Платисмо и уђосмо. Простор велики, народа — хиљадама а по тој огромној гомили народа, ходе као народне неке војводе и јунаци — соколи. Ходе правилно корачајући и некако пуни поноса и достојанства, као оно наша браћа Црногорци.

Давнашња ми жеља била, да видим ма и једног ческог сокола, а сад ми се указа пред очима — стотинама сокола.

И мило ми било видети онолики чески свет и онолике соколе ческе на једноме месту. И добро се осећах у „Vistavištu,“ јер видех тамо много што-шта лепо и корисно, нашто би се и ми Срби могли угледати. Али о том, драги г. уредниче, — други пут.

Ваш Милован.

Седми Конгрес Српских Земљорадничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Топуском, изрекао је једнодушно ово:

СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА, јер је свака груда, свака бразда, сваки педаљ српске земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште српско, што Срби лакомислено из шака испуштају и странцима продају — неизмерни народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће српско народно издајство (Тако, и само тако изгубили смо ми Срби многа српска села, српске општине, па и читаве српске крајеве, где се сада други шире и равмећу, а још за коју годину нити ће се знати нити спомињати да је тамо Срба икад и било!

Издавач вели о тој слици ово:

»Српска уметница госпођа Вукановићка у Београду насликала је слику »Слава« или »Крсно име.« — Ова је слава прешла у мојусвојину и ја сам је умножио по том оригиналу у олеографији — Оригинал сам видио у знаменитој изложби »Glaspalast«-а у Минхену, у коју се изложбу примају само дела потпуне уметничке вредности. Споменута слика учинила је на мене — као Србина у толико већи утисак, да сам се одлучио, да набавим ту слику ради помножавања, да би у све слојеве нашега народа допрла.

Познато вам је, да сам ја до сада издавао слике историчке и народне.

Одлучио сам се, да обратим пажњу сликама, које српском народу предочавају чисте прадедовске обичаје. Знано је, у колико су прадедовска предања и обичаји допринели, да се Србин, одржао у тешким искушењима своје тужне прошлости. — Народи, који су туђинским упливом напустили своје народне обичаје и предања, довели су у опасност и опстанак своје народности. — На жалост има и у Српству крајева, којима није познато, како треба славити »крсно име,« а имаде напротив крајева, који су изопачили тај лепи обичај. — Стога ми је био смер при издавању ове слике, да се српски народ упозна са чистим обичајима слављења крсног имена, па сам у ту циљ издао и опис те слике из пера нашег познатог публицисте госп. Буде Будисављевић, који овде у писму прилажем.«

У опису те слике вели се ово:

... »Преостаје нам да кажемо још коју о самој слици српске уметнице. Гђа Б. Вукановићка, жена српског сликара и професора у Београду Ристе Вукановића, ученица је професора Дефрегра из Минхена. Ова слика њезина одаје прави дар уметничке концепције, а исто и технике. Слика нам представља сеоску кућу у Шумадији, која Славу слави. На столу је свечарски колач, свећа воштаница, вино. На зиду испод Свечарске иконе гори кандило. У собу улази Србин Шумадинац да честита своме брату и пријатељу и као да га чујете где подвикује: »Добар дан! Срећна ти Слава! На добро ти дошла!« На другој су страни гости који су већ пре дошли. Кћерка домаћинова, у лепој живописној српској шумадинској ношњи, прави српски тип, који служи на част уметничкој ки чици, двори гошћу по обичају са слатким, док се поред њих момак поднимио на руку и упустио у слатки разговор с девојчетом. Склад целине према деловима, богатство колорита, склад у деоби светлости одлике су ове слике. Све је на њој истински и верно, и све казује прави уметнички дар.

Репродукција је ове слике веома успела, и ко год хоће да окити своју кућу правом српском сликом из нашега народног живота, а која представља лепи стародревни обичај Крсног Имена, неће пожалити, ако је набави. На жалост, у нас као да се рађе још и данас набављају слике, често пута и лоше, туђинске, из туђинског живота, од туђинског уметника, а своје дотле занемарујемо и забацујемо. Та и унутрашњост наших домова, украс наших зидова треба да показује, да смо чланови једнога српског народа и да нам Српство није само на језику, фраза, реч, без унутрашње садржине и дубљег значења. Купујући српске слике, осим што дајемо дому своме обележје своје народно, ми дижемо и своју уметност, јер помажемо своје уметнике.«

* * *

Желимо да кажемо и ми неколико речи о овој слици.

Слика је веома жива и много приповеда, нарочито Србину. Она и јесте за српску кућу и биће јој леп украс. Боје су хармоничне, пластика добра, свако лице на слици говори и има свог места.

Па опет, не можемо, а да не дотакнемо и неке мане ове слике. Средиште, душа ове слике, требао би да буде, а и јесте, гост који улази на врата и честита домаћину славу. На гостовом лицу читаш радост што може да поздрави домаћину најмилији му дан у години, а домаћин га предусрета искрено, братски, радосно. На та два лица може се прочитати шта је Србину Слава. И баш ова група дошла је сасвим у буџак и у таму а друге две групе: (послужење и разговор гостију) више су испупчене и осветљене.... Не држимо да »средиште слике« мора да дође баш у средини, али се овде осећа, да је језгро запостављено.

Са овим у свези иде друга мана ове слике, а то је осветлење. Са прозора иде пуно светлости у собу, (ведар је, сунчан дан) а кроз врата, која је гост широм отворио, не улази ни једна зрака светлости него тама, као да долази из подрума Отуда су домаћин и гост у тами, те њихова радосна, зажарена лица нису осветљена и без икаква су оправдана повода у тами.

Жао нам је, што нисмо видели слику у оригиналу, али овде је на олеографском снимку тако. Боје су на слици природне, хармоничне, али на овој репродукцији свечарски колач, који стоји на столу, личи помало на неку ћошкасту кутију, помало на торту, која има горе дебео слој — крема.

Ми Срби погађамо, да је то свечарски колач, странац не би никад погодио шта је, јер ни по форми ни боји не личи на колач.

Но поред свега тога, ова слика има толико лепих страна, да је можемо препоручити. И Тителбах је насликао »славу«, али је његова слика према овој мртва, и не може се ни сравнити с њом.

Писма из Источне Азије.

XLVIII.

Господине уредниче!

Видите ли Ви како је то добро, што данас не пловим гдегод по источно азијским морима, него се купам у нашем питомом, малом Дунаву. Стојим Вам на расположењу и можете ме послати где хоћете, а не само у Жуто или Јапанско Море.

Какво Жуто Море? Данас се дало на глас Црвено Море, где је руска крстарица »Петерсбург« заробила енглеску лађу: »Малака.«

Црвено Море није до душе црвено, али може то брзо постати, и сва ће мора бити ускоро црвена, ако се појача сукоб између Русије и Енглеске, па се умеша Француска, Немачка, Америка, Италија, Аустро-Угарска и остале државе.

Ала ће то бити славно за нас, новинарске извештаче. Онда ће бити далеко занимљивијих и крвавијих бојишта но што је Манџурија. И ја вам са своје стране изјављујем унапред, да нећу ићи у источну Азију, па да будем »сув« извештач са сува. У опште нећу ни описујем сувоземне битке, јер се те преживеле.

Та преживеле су се чак и морске битке. Те старе морске ствари су постале доиста — морске. Кад се отпочне права игра,, и све велике силе изнесу на пазар оно што им је најбоље, па и подводне лађе, ја желим да будем Ваш извештач о биткама које се воде под водом, или о биткама које ће се водити под земљом са минама и сувоземним торпедима. Или напослетку пристао бих да вас извештавам о биткама, које ће се водити у ваздуху, балонима.

Прошла су она времена, кад су се људи тукли на суву, што је бајаги Бог створио човека да живи на суву, као јелен, а не да плива по води као риба, нити да лети зраком као тица, нити да се зарива у земљу као црв. За данашњи нараштај треба написати други »стари завет« и другу причу о створењу света.

Човек све мање хоће да живи и мре на земљи. Него хоће у води, под водом, под земљом, у зраку, ако ништа друго, оно бар да мре и гине. Наука је то, господине уредниче, наука и култура. И ви тек нећете желети, да у тако напредном времену будем само »сувоземни извештач«.

И онда Вам унапред кажем престало је и време пиринча. Него продајите кућу ако је имате и потписујте менице, ако Вам их приме, те ми спремите плату макар за четир пет година унапред. Јер ће се испунити реч старог Молткеа, да ће идући велики ратови трајати дуже, но што трајаху седмогодишњи и тридесетогодишњи рат.

Савези ће се склапати и кварити, биће нових и нових груписања, велике силе мењаће опаклију, јер су поред старих савезника изгубиле опаклију, прегажени ће поново устајати и негдањи силни биће прегажени.

Такав рат, мој господине уредниче, трајаће најмање 40 година. За време тридесетогодишњег рата трајали су преговори о миру скоро 10 година, а сад ће само ти преговори трајати 20 година. Препоручујем Вам мог унука, јер знам да ћете и њега требати и он ће вам до смрти своје бити веран извештач.

Ако желите да пратите све верно и тачно, онда морате издавати »Заставу« бар 24 пута на дан, а по потреби и свака пола сата. Но то неће дуго трајати, највише 30—35 година, а онда?

Та валда сте читали шта пише историја о томе, како је изгледало после 30 годишњег рата. Ја имам у рукама извештај једног савременика који вели ово:

»Војници, који су били дуго од својих кућа и породица, острвили се. Паљевине, рушења, насиља прешла су сваку меру. Плач жена и девојака чуо се до неба. Сваки је скривао и закопавао своје благо, разуздани војници секли су му кајише с леђа, просецали табане и посипали их соли с паприком само да искажу где је то благо. Попљачкано становништво гладно и голо, пљачкало је мртве и рањене војнике

Нико није радио, а и за кога? Глад беше неописана. Хранило се корењем, жиром, травом, коњским месом, које је пало на разбојишту, а вађени су и мртваци из нових гробова. Читаве покрајине биле су пусте... Могли сте ићи читаве дане да не нађете човека. Где су била села поникоше шуме у којима се намножише вуци и друго звериње... Сујевјерје беше овладало у највећој мери, вештице и ђаволи легоше се по главама несретног народа, кога је таманила куга, колера и свакојаке болештине. Немачка, која је пре 30 годишњег рата бројала 30 милијона становника паде на 10. Чешка, која је имала до 4 милијона душа, паде на 700 хиљада...«

Ја, г. уредниче, како ми се чини, нећу дочекати такво време, а штета. Јер кад дотле дође, свет ће почети опет испочетка, и поћи сигурно бољим путем, јер 30 годишњи рат га није научио памети. Но можда ће то учинити 40 или 50 годишњи рат.

За сад ми извештачи са бојног поља ликујемо. Ја за сад нећу ни сутра ни прекосутра зором преко Б. Пеште, Кашаве, Одерберга и Петрограда у Источну Азију, него ћу чекати и меркати крвавије и занимљивије бојиште.....

Донде јесам и остајем

Ваш искрени извештач
из Источне Азије.

Вести из места и са стране.

Онима који хоће па чика-Јовин парастос у Каменицу,

јављамо, да ће локална лађа (Јоланка) која плови између Каменице и Новог Сада сад у недељу, 11. тек. мес. пловити из Н. Сада у Каменицу у $9^1/_2$ и $10^1/_2$ часова ујутру. А вратиће се из Каменице у Н. Сад, после свршеног парастоса четврт сата пред 12 сати у подне па онда у 2 сата после подне итд.

Једно писмо пок. Чехова.

А. С. Суворин штампао је извод из једног Чеховљева писма, које је овај писао 1894. г. у врло грозничаву расположењу. Чехов вели на том месту свога писма: „Мало ме се тиче, је ли неко рђаво одевен и да ли смрди, или је неко намирисао се и угладио. Филозофија Толстојева свег ме обузела. И шест година сам био у њени окови. Толстојев начин, којим се изражава, и његов дух су ме формално хипнотисали. Али се сад у мени нешто буни против тога. Правда ми вели, да у техници и љубави више нешто лежи, него у уздржавању од јеђења меса, Човек може бити човекољубив, али само не може носити сандале, спавати с радником и његовом женом крај пећи и т. д. Све научне расправе су ми досадне. Макса Нордауа читам с досадом. Чини ми се, да је све у грозници, да ни сами ми не знамо, шта хоћемо ...“

Бомбе у Трсту.

Прекјуче је по трећи пут била преметачина у дворницама разрешена талијанског гимнастичког друшва „Социета Гинастика“. При истрази је било пуно жандара и полицаја. А било је и много столарских радника, који су откивали патос по многим дворницама. Преметачина је трајала од 6 сах. изјутра до 2 сах. после поноћи. Резултати ове преметачине још нису познати. — У четвртак у вече било је поново демонстрација и многи Талијани су ухапшени.

Свечаност освећења заставе.

Вршачко Српско Занатлијско Певачко Друштво осветиће своју заставу у Вршцу 19., 20. и 21. јула т. године. И то по овом програму: 19. јула: После

подне: Дочек гостију на станици и размештање по становима. Вече: У 8 часова састанак свију певачких друштава и изасланства, у школи српског занатлијског певачког друштва; а затим серенада куми, племенитој Српкињи госпођи Маци супрузи г. Васе Драгића. Серенади следује вече познавања у башти код вароши „Париза.“ 20. јула: Пре подне: Јутро: дочек гостију на жељезничкој станици. У пола 9 часова св. литургија у саборној цркви. За време св. службе Божије појаће местно српско црквено певачко друштво. Потоме излазак с литијом до крста на великој пијаци; где ће се обавити освећење заставе. По довршеном освећењу укуцаће се клинови; а затим сва друштва под ново освећеном заставом одају почаст госпођи куми пред њеним станом. По подне: У 1 час банкет у гостионици код „вароши Париза.“ У 5 часова свечана седница у великој дворани српске црквено школске општине. Вече: У 8 часова забава с игранком која ће се одржати у варошкој башти. 21 јула: Јутро; У 6 часова скуп у стану српск. занатлијског певачког друштва а затим излет у шуму на „Превалу.“ Вече: Повратак у варош и растанак. Примедба: Умољавају се поново сва братска певачка друштва, да нас повратном поштом известе: хоћели корпоративно и са којом песмом суделовати на забави, да можемо за времена отштампати и разаслати програм исте. За све време свечаности свираће омиљена Келерова музика. Банкет стаје 3 круне; претплату примају г. г. Божидар Павковић, Јоца Францић и Милан Петко-Павловић сви из Вршца.

У Вел. Кикинди

кад је пре годину дана Добротворна Задруга Српкиња основала Српску Раденичку Школу т. ј. школу за женски ручни рад — пријавило се у почетку само 10 до 15 Српкињица, а преко 30 иноверака. Значајно је то и треба да се спомене нарочито данас, кад толике Српкиње, свршене учитељице, чекају на место и не могу да га добију, не уму или неће да се користе овако корисном српском установом, док досељени странци хоће, и раде и уче, макар и на српској школи и о српском трошку.

У чијим је рукама мађарска трговина и индустрија.

Ових дана су се организовали мађарски пиварски трговци и мађарски творничари сирћета. У име пиварских трговаца издао је проглас Singer Jakob из Нађбање, где их позива, да сви пиварски трговци приступе томе удружењу пиварских трговаца, које се мисли основати. До данас су се јавили ови: Aron Miksa, Дебрецин, Glük Béla, Дебрецин, Brecher Albert, Сегедин, Bettelheim Márton, Шаторељаујхељ, Deutsch Mór, Арад, Löwy & Pollak, Арад, Hiller József és fiai, В. Бечкерек, Kohn L. és Herzog Gyula, Шалготарјан, Weiss Antal, Домбовар, Oberländer Antal, Мишколц, Kabán Náthán Samu, Клуж, Wittenberg Mór, В. Кикинда, Schatteles Mihály. Лугош и т. д.

Управа удружења тих мађарских творничара сирћета састоји се из ове господе: председник Braun Géza, потпредседници Beer Artur и Pollák Lajos, секретар Braun Zoltán, благајник Krausz Lajos.

Овоме не треба никаква коментара.

Преносећи ову белешку из „Трг. Новина“, примећујемо с наше стране само још то, да су 97% трговаца у Мађарској — Чивути, а исто тако преко 80 од стотине ђака по пештанским школама — Чивути.

Ето тако игледа данас Угарска, а каква ли ће тек за 50, па 100 година, изгледати?

Човек с два срца.

Професори у Риму прегледали су ових дана једног човека са села и нашли су, да има два срца. Једно са леве а друго с десне стране грудног коша. Оно десно срце је здраво потпуно, а лево, које је на правом месту, раширено је. Човек тај је сад 23 године. Један американски музеум нуди човеку са два срца 35,000 круна за тело му. Али та свота, разуме се, да се исплати, кад му оба срца престану куцати. Међутим половину своте добио би одма.

Кратке вести.

— У половини августа стиже енглески краљ у Маријенбад, где ће га походити наш краљ Франц Јосиф, који ће после тога на војне вежбе, које ће такође бити у Ческој.

— Трупе енглеске експедиције у Тибету, прешле су кланац Карола и улогориле се 92 миља од Ласе.

— Надбискуп у Олоумцу, др. Бауер, упутио је наредбу на подручне бискупе, у којој их позива, да одсад званичне само на ческом језику.

— У разним лондонским болницама примљено је прекјуче, у четвртак, преко 200 душа, који су страдали од жега сунца. А из свију крајева земље стижу гласови о оваквим несрећама.

— Положај у Бориславу знатно се погоршао. Радници-шурајкачи врло су раздражени. Војска је непрестано на ратној нози Једног радника који се био латио неког рада, поплавили су други радници камењем и полили га петролеумом.

— Из Софије јављају, да је велика шума Белова сва у пламену. Крај свег живог заузимања ватра не може да се погаси.

— Један парски берберин је у опкладу обријао једног човека у кавезу, где је био лав. Лав је живо пратио рад храброг берберина.

Варош Глазгов има 7500 долара годишњег прихода од артијица, што се покупе по улицама.

Брзојави „Застави“.

Стигли 9. јула.

Истрага у панчевачкој црквеној општини.

Панчево (од нашег нарочитог извештача). Истрага у панчевачкој црквеној општини траје пет дана. Пронађене су велике неправилности и несавесно руковање, којим је оштећена општинска благајна. Рачуновођа је одмах суспендован. Ствар ће се изнети пред епархијску управу.

О завери против краља Петра.

Београд. Званично се опровргава вест једног бечког листа о завери против краља Петра и о фабрикацији динамита.

Из угарског сабора.

Будимпешта. Повишење цивилисте у трећем читању примљено. Продужење расправе о буџету.

Руско-енглески спор.

Александрија. Енглеска средњоморска флота стигла је у Александрију.

Петроград. Русија одговорила на протест енглеске владе Русија изјављује, да неће „Малаку“ ставити пред суд, који решава о оправданости запљене бродова. Русија држи, да се слични случајеви неће више понављати. Тражи, да се „Малака“ у једном средњоморском пристаништу претражи у присуству енглеског конзула, а енглеска у своје време има права, да тражи оштету и доказује оправданост њезину.

Порт Саид. Власти нису дозволиле, да „Малака“ утовари угљена и муниције После тога је отпловила лађа (са руском посадом) у Алгир.

Руско-јапански рат.

Токијо. Поговара се, да је Куроки, после жестоке битке и у пркос очајне одбране Руса, заузео Кијаотунг. Губитци јапанскии 300 војника. (И ако се тако „поговара“, то или Руси нису се очајно бранили или их је било врло мало, кад после те очајне обране из тврдих позиција, није пало више од 300 Јапанаца. Пр. ур. „З·“)

Шаутон. Јапанци су напали Шаутон. Борба испала по Русе несретно. Поједи ности нема.

Токијо. У борби код Киаотунга Јапанци изгубили 420 људи а Руси око 1000.

Петроград Руска влада, говори се, да ће издати налог, да у будуће енглеске лађе неће моћи узнемиривати добровољачка флота руска при њезиној пловидби. Тај ће се налог издати по нарочитој царској жељи, који је примио у аудијенцију министра спољних послова Ламсдорфа.

Трговина

НОВИ САД, 10. јула 1904. г. — Пшеница прве каквоће нова 8·50—60— ф. Пшеница средња 8 ф. 30—40— н. Пшеница лакша роба 8 ф. 10—20 Наполица. Јечам нови 5·80—6 ф. Зоб 5·50—60 ф. до — ф. Кукуруз у зрну 5·40—50 ф. ——. ф. у зрну нови — ф. ——— у клипу — ф. ——— н.

Маст 66 фор. Сланина сува 68 фор. дебела паљена 68 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	42—43 нов.	живе
„ средњи . . .	40—41 нов.	мере
„ лаки . . .	38—39 нов.	
Теоци .	35—38 нов. по кили	
Јагњци	7—14 фор. по пару	
Овци .	——— фор. по пару.	

*

Стање воде под Новим Садом.

9. јула било је	1·93 мет.
10. јула било је	1·85 мет.

*

БУДИМПЕШТА, 22. јула 1904. г. — Дневни извештај са будимпештанске житне берзе филијале Српске Банке.

У промету је 35.000 метарских центи.

Готова роба.

Потиска пшеница 77—82 киле 9·45—10·30 — бачка 76—78 кила 9·45—10·20 банатска 75—79 кила 9·25—9·90; сремска 74—78 кила 9.25—9·70 на три месеца унапред. — Нова раж 7·30—·750. Јечам нови 6·10—6·30. — Зоб (овас) 6·———6·85. Стари кукуруз 6·20——6·25——; нови паритет Будимпешта без гаранције ———·—; за Штајнбрух —— до —— — Ситна проја ——. — Банатска репица 9·60—9·70, аb штације ———·— — Купусара 10·—10.50 —— Ланено семе —·——; кудељно семе —·——. — Нова луцерна детелина —·——; црвена —·——.

Пшениц за април 10·—10·02. за октобар 1905. 9·70—9·71 Раж за октобар 7·66—7·67 Зоб за април 6·80—6·81 Кукуруз за мај 1905. 6·50—6·51, за август 6·24—6·59, за септембар 6·34—6·35. Репица (Купусара) за август 10·40

Правац (тенденција): Ефективна шеница 20 скупља. Раж и кукуруз 10 скупља.

Термини по закључку берзе у ½5 сати после подне.

Оделење за робу будимпештанске филијале Српске Банке, IV. Váczi-utcza 34.

Примедба: Данас продано: нова потиске шенице 1100 q. 82 кг. тешке á К 10·25. Банатске 300 q. 80 кг. тешке á К 10·12, 4000 |78 кг. тешке á К 9·95. Данас продано старе српске шенице. Обреновачке тријериране 2000 q. 86 кг. тешке á К 9·20 Београдске 5000 q. 765 кг. тешке á К 9·20, 2000 q. шабачке 75 кг. вешке á К 9·05. Градиштанске 3800 q. 75 кг. тешке á К 8·52½. Све на 3 месеца царињена.

Стечај.

На упражњено и учитељско место у шесторазредној мешовитој школи српске православне црквене општине бајшанске овим се отвара стечај.

Плата је учитељу: 280 круна у готовом новцу: за држање повторне школе 80 круна; за перовођство 40 круна; 20 кат. јутара и 1097□ хвати земље од које је учитељ годишње 4 ланца угари оставити дужан и на коју сву порезу плаћа; учитељски стан са баштом; од укопа пак, где позван буде по 1 круну.

Дужности су шк. уредбом прописане, а осим тога дужан је у цркви за певницом појати и школску децу појању обучавати.

Рок стечају Велика Госпојина, када ће се и избор обавити. 675 1—3

У Бајши (Бачка жупанија), 4. јуна 1904.

Марко Павловић, парох, место перовође. **Младен Прерадовић.** председник.

ЗА МОЈУ штецерајску и мешовите робе трговину у Каменици потребујем једног млађег помоћника и једног шегрта, који могу одма у радњу ступити.

Тоша Никетић,
676 1—3 Каменица.

ПАМУКА И МЕШОВИТЕ РОБЕ ТРГОВИНА

ДАШЕ ГРУЈИЋА

у Сомбору 661 3—3

потребује истој струци вична млађа спомоћника који осим српског још мађарски и немачки говори има првенство.

Ступање по међусобном договору.

Имадем на продају наравне, праве домаће

славонске шљивовице и ракије

властитог производа у количини шљивовице 5 хектолитара, а ракије 50 хектолитара, која је 1902. год. печена. Разашиљем пробе.

Јаков Фабијан,
646 3—3 у Пожеги (Славонија).

ПОМОЋНИК

за мануфактурну и плетену робу, који потпуно говори српски, немачки и мађарски, а који треба да је самосталан трговац може уз добру плату стално место добити код фирме

M. B. Rosenfeld
671 2—3 **у Руми.**

Мала игра.

Приповетка **И. Н. Потапенка.**

(Наставак) (18)

Прасов погледа на часовник; било је око једанаест.

— То је ужасно, ускликне он, — кад ћемо се вратити кући? Окрените, молим вас, чуниће натраг!

— И не помишљам! смејући се одговори Надежда Александровна, — а што, уплашили сте се, а?

— Нисам се уплашио, већ... реците само, да је то непријатно!..

— Ха, ха, ха!.. Знате ли, кад бих ја била у стању променити мужа...

— То ваљада не би изабрали ме е, зар није тако?

— Сасвим тако... зато, што сте — плашљивац! Не срдите се, молим вас, та ја се шалим!.. Али ипак пловимо напред!..

И она је чврсто држала чуниће у пређашњем правцу.

Прасов је утишавао кретање чуна и једва је кретао веслима. Њега је почела сналазити досада. Госпођа очевидно игра некакву игру. Може бити да је то просто кокетирање, а може бити ту је и задња мисао. Свакојако он би више волео да се врате кући.

— Шта је то, ви сте се уморили? упита Надежда Александровна, видећи како он лењиво весла.

— Нисам се уморио, већ хоћу да се вратимо кући, мирно одговори Прасов.

— Изволте, ја пристајем, само пустите мене на весла. Озебла сам и хоћу да се угрејем!

Она седе за веслима, и Прасов је одмах увидео да је преварен. Она је веслала полагано, час по дотичући веслима воду. Чуниће је готово стојао у месту.

— Зашто то радите? с досадом упита он.

— Тако ми се допада.

Тако је тек у почетку првога часа чуниће ушао у бару и тихо пловио мимо врбе са спуштеним у воду гранама. Кад је до мостића остало још неких тридесет корака, Надежда Александровна на један пут неочекивано једним веслом поврати чуниће и неколиким брзим и снажним узмасима одагна га у правцу ка средини баре. То је било учињено тако брзо и окретно, да Прасов ништа није могао учинити крмом.

— Ви још нисте видели Обридловку са те стране; гледајте!... рече она, оставивши оба весла у чуниће. — Ја не разумем, чега се плашите! Чини ми се, тешко је бити незазорнији и искренији, него ја с вама!..

На један пут се у тај мах са обале чу поклич, који се понови неколико пута:

— Надо, Николаје Сергијевићу!

— Аха! Хм!... Ћутите, молим вас!... Не одзивљите се!

Прасов је већ отворио био уста, да одговори, но морао се ограничити тиме, што је слегао раменима. Њега потпуно обузе досада.

— Зашто то? Ја не разумем! тихо, но са јавним протестом изговори он.

— А шта ћемо, ако вас зауставим да пловимо сву ноћ до јутра? а? Шта ћете на то рећи?

Смех њен и овај пут беше нервозан и разлегаше се по води на све стране. И у опште, она се на један пут измени, ишчезе спокојство у погледу и покретима, у лицу јој се појави напрегнут немир, глас је хистериски задрхтао.

— Сад се и почиње права вожња, говорила је она гласно, — погледајте како дивно сјају горе звезде! А видите ли онамо црвенкасту обалу? Хоћете ли да пловимо тамо? Ах, ја бих била готова пловити без краја, макар у само море!..

(Наставиће се.)

ПОЗИВ

на

оснивајућу (конституирајућу главну скупштину

Српске дионичарске штампарије у Сарајеву.

Пошто је на основу нашег позива за оснивање „Српске дионичарске штампарије у Сарајеву“ основна главница осигурана, то се овим позивају сви они који су уписали дионице, да изволе доћи на оснивајућу главну скупштину, која ће се одржати у четвртак 15. (28.) јула о. г. у Сарајеву у 9 сахати прије подне, у дворани српског пјевачког друштва „Слоге“.

Скупштина има овај дневни ред:

1.) Бира предсједника и перовођу за ову скупштину;

2.) Бира тројицу, који ће овјерити записник ове скупштине;

3.) Скупштини подносе оснивачи свој извјештај;

Даље спада у задаћу ове скупштине:

4.) да се увјери, да је основна главница ваљаним потписивањем и уплатом осигурана;

5.) да угледи правила друштвена;

6.) да сторн закључак о оснивању (конституирању) или неоснивању друштва;

7.) да изабере управни одбор (равнатељство) од 10 до 20 лица, од којих најмање петорица морају бити из Сарајева, и то на три године:

8.) да изабере надзорни одбор (вијеће) од 3 лица на једну годину;

9.) да на основу 157 §. трговачког закона ријеши о одговорности оснивача, односно, да их разријеши од солидарног јемства уписивачима за уплаћени новац на дионице;

10.) да ријешава и расправља о првим пословима, које има управни одбор да врши око задаће друштва;

11.) Евентуални приједлози, који се имају најмање на три дана прије скупштине оснивачима писмено поднијети.

Умољавају се дионичари, који долазе на скупштину, да већ дан прије, у сриједу, стигну у Сарајево, како би се тачно у 9 сахати у четвртак 15. (28.) о. мј. скупштина отпочети могла, и да се, чим стигну, одмах пријаве у дворани пјев. друштва „Слоге.“

Сарајево, 1. (14.) јула 1004.

Оснивачи:

Григорије М. Јефтановић с р.
Војислав В. Шола с. р.
Лазо Р. Јовановић с р.
Коста Р. Кујунџић с. р.

ГОТОВО ЈЕ И РАЗАШИЉЕ СЕ:

СРПСКО ШКОЛСКО МАСТИЛО

5% иде на фонд св Саве.

Бочице су провиђене са врло укусном виньетом у црвено, плаво и белој боји са ликом великана Вука Ст. Караџића. Мастило је тако звано Антрацен најбоља каквоћа. — Г. г. трговцима шаљем ценовник франко и бадава.

За пробу шаљемо поштански сандучић од 5 кгр. по повећем за 5 круне и 70 потура.

СТОВАРИШТЕ
СРПСКОГ ШКОЛСКОГ МАСТИЛА
(С. Ф. ОГЊАНОВИЋА)
664 2—10 Срем. Карловци.

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Кућа бр. 21. у „Алмашкој улици“, продаје се из слободне руке.

Ближа извешћа даје

ЛУДВИГ САЛАЈИ,
636 3—3 градоначеник.

За шпецерајску трговину у Руми на главној пијаци, потребан је момак да исту прими на самосталан рад и сопствену одговорност — на неизвесно време.

Потребно је нешто кауције или гаранције.

За предају је одмах или најдуже до половине септембра. Ближа извешћа у администрацији овог листа.
665 2—3

ЗА МОЈУ мануфактурну трговину

потребујем **три**, а за **шпецерајску** једног помоћника. Тражи се да су солидног владања и добри продавци.

Светозар Николић,
636 3—3 у Меленци

ЗА МАНУФАКТУРНУ ТРГОВИНУ

потребујем ваљана и солидна помоћника. Првенство има онај, који је у мешовитој роби вичан, а говори осим српског језика, мађарски и немачки. Ступити може одма.

Душан Теодоровић
627 3—3 Ст. Сивац.

МОЈ СВЕТСКО ПРИЗНАТИ МНОГОСТРУКО НАЈВИШЕ ОДЛИКОВАНИ
324 22—25

КВАРГЕЛ-сир

продајемо на велико и мало у сандучићима поштом или жељезницом са поузећем.

Разашиљем ценовнике на захтевање. Дописивање немачким језиком.

E. ZORN, Kösefabrik, Olmütz (Mähren).

МОДЕРНОГ

АУЗЛОГ АРАНЖЕРА

ПОТРЕБУЈЕ ПОМОДНА МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА.

Ступити може одма.

Понуде на администрацију „Заставе“.

Под Шифром „Изврстан“. 628 4—6

НАМЕШТАЈЕ,

писаће столове, ормане за књиге, етажере, у свима стиловима држи увек на стоваришту и израђује по предложеним цртежима најјефтиније све у столарску струку спадајуће ствари

Јован Дудик, столар
Budapest, VII., Rózsa utcza 34.

Илустроване ценовнике уз 60 пот. у маркама разашиље франко. 447 42—

Трговачког помоћника

22—25 год. старог, који говори мађарски, српски и немачки, за галантеријску и мануфактурну радњу потребује фирма

Récsei Miksa
660 3—3 Bács-Kula.

У ПАЖЊУ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИМА!

Најбоље средство против свињске болости јесу

хомеопатичне капљице

из Обелиск-апотеке у Клагенфурту.

Неколико капљица ове опробане

лекарије за животиње

на лебу или у неколико кашика свежег млека је најуспешније средство за предохрану против свију болести свиња, особито у лећењим врућинама.

Препоручено и требљено од свију искусних живинара и пољопривредника. Цена 1 флаши 1 К; 10 флаша 8 К. Само право са заштит. марком „Obelisk“ (црно и црвено). Треба се чувати подражавања.

368 12—26

Apotheke „zum Obelisk“ in Klagenfurt.

ФАБРИКА ХАРМОНИКА И МУЗИЧКИХ СПРАВА

JOH. JOS. HÜLLER у Graslitz (Böhmen)

разашиље са поузећем хармонике за уста, тако званих „Renner“ у финој кожној кадифеној кутији са 64 чисто звучних гласа **3 К 40 п**, са 80 гласова комад **4 К 20 п.** са 90 гласова **5 К** —; хармонике за вучење дворедних са 19 дирки 6 басова бр. 1035. — **30 К**, верглова № „О“ са 16 јаких гласова и 10 нота **20 К**, верглова, који сами свирају са 30 гласова и 10 нота **30 К**; трубе **25 К**, виолине **8 К**.

335 Каталози бадава и франко. 11—15

БИЉНИ БАЛСАМ

за фарбање седе косе

фарбаће

БЕЗ ТУЂЕ ПОМОЋИ.

Добија се код **Ђорђа Максимовића**, *фризера и парфимера у Маријенбаду (Чешка)*,

Цена једне флаше: **2 форинта.**

Израђујем и **Бароке, Курјуке** од косе.

Adresa: **Georg Maksimović**, Friseur & Parfumeur Kaiserstrasse, Haus London, **Marienbad** (Böhmen).

392 24—50

825 28—

ЈАМЧИ апотека C. Balassa, да је енглеско од краставаца (Gurkenmilch), које је она унела у трговину, сасвим нешкодљиво и невино средство. Нека наше поштоване даме само једаред покушају и поруче, па ће се уверити, да ће им нестати из лица свију гнојаница, бобуљица, крастица, лишаја, пега и флека, те чини лице лепим и кожу освежи и подмлади. Боца стаје 2 круна, сапун 1 круна, пудер 1 круна 20 пот.

Главно стовариште у Новом Саду код

Сигмунда Лукача

апотекара. 136 8—

У мојој трговини беле и плетене робе потребан је један **помоћник** један **шегрт** из добре куће.

C. Brüll

590 3—3 у Новом Саду, *Главна пијаца.*

За каване и гостине врло способно један

КЛАВИР

ОРХЕСТРИОН

попуни 9 музикера, продаје се јефтино у Вуковару, »Јурковићева улица«, 8. 616 2—2

ИНТЕРНАТ

ВИШЕ ТРГОВАЧКЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ.

У заводу за дечаке (интернату) у

„Szegedi Deák Otthonban,“

примају се ученици више трговачке, грађанске школе, гимназије и реалке.

Интернат је смештен у две зграде. — Постарало се за довољан надзор и запт. — Месечно издржавање је 30 и 50 круна. — Они родитељи или старатељи, који желе децу своју тамо дати, нека се за обавештење обрате на: **Bohn Károly-a, управника интерната у Сегедину.** За примање треба пријавити се до 31. јулија ове године.

УПРАВА

604 3—3 „Szegedi Deák-Otthon“-a.

Ужасне су последице, ако се не предузму мере против превашања болести још за времена и то сад кад је скоро сваки други човек болестан и кад се, нерачунајући овамо дифтеритис, шарлах и врућицу итд. кад се страшно шири сува болест — турбекулоза*). Зато стоји сваком на расположењу да се новољи увери о ваљаности **„аутоматског апарата за децимфекцију, против ширења болести“**, па оно да у свом личном интересу својих најмилијих непропусти, да га намести у соби за спавање, становање, у својој радњи, канцеларији, магацину, радионици, нужнику итд. У просторијама, где долази много људи, нарочито тамо, где долазе болесна деца, неби смело бити без њега. Апарат је мали, елегантан и распростире пријатан мирис. Да би га и најсиромашнији могао набавити, послаће се пробе по 1 К 4 потуре франко (новац треба послати унапред) али на једну исту адресу само једаред, иначе стаје комад 1 К 50 пот. а новац се шаље унапред или се апарат добија поштанским поузећем.

Damascena Ass.,

Marillavölgy 190. 640 3—16

*) По званичној штатистици министарства унутрашњих дела умрло је 1902. год. 75,145 особа од суве болести.

Grand Prix, на светској изложби у Паризу 1900.

КВИЗДОВ **Корнајбуршки прашак, за рањење марве.**

Дијетично средство за коње, рогату марву и овце.

Већ од 50 година налази се у свима штталама, кад коњи и марва немају вољу на јело, при рђавом варењу, за побољшање млека и за бољу, мужу код крава.

Цена једној кутији 1 К 40 пот., једној пола кутији 76 пот.

Прави је само онај, који имаде ову овде забележену заштитну марку. Шаљем илустроване каталоге бадава и франко. Главно стовариште:

180 9—25 **Franz Joh. Kwizda,**

ц. и кр. аустро-угарски, краљ. рум. и кнеж. бугарски дворски набављача.

Kreisapotheke, Kornenburg bei Wien.

ДВА ВАЉАНА ШЕГРТА

потребује ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

Лазара Стојановића,

у Срем. Митровици, 662 2—3

који немачки или мађарски говоре имају првенство

ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

Јов. Костића

у Митровици,

треба ваљаног спомоћника, нарочито вешта гвожђарској струци. 626 3—3

Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

Правог руског зејтина за машине (ватренке).
За виноградаре најбоље врсте плавог камена, Рафије (шаша)
Најфинија зејтина, пиринча, јефтине кафе, ситна и крупна грожђа, бираних бадема и лешњика.
Минхенско шпатен пиво у флашама.
Највећи избор минералне свеже воде.

1067 30—

ДЕЛИКАТЕСА и ШПЕЦЕРАЈА ТРГОВИНА

Ђ. СТЕФАНОВИЋА СИН, НОВИ САД

Главна улица бр. 27.

Основана 1866. Телефон бр. 76.

Грчка лековита вина:
Mavrodaphue, Cypro, Achaier, Malvasier.

Сваки дан свежа путера за тој, са спахилука надвојводе Албрехта.

Најбоље врсте вина бела и црна у боцама по ванредно јефтиној цени.

Под својим надзором, тачна послуга и најумеренија цена.

НА БУДИМПЕШТАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ ВЕЛИКОМ МЕДАЉОМ ОДЛИКОВАНА

ТВОРНИЦА ТОРОЊСКИХ САТОВА И ЛИВНИЦА ЗВОНА

П. Ђ. ПАНТЕЛИЋА

У ЗЕМУНУ

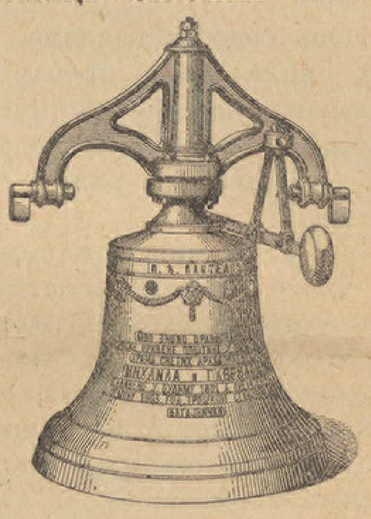

израђује нове торињске сатове сопствене конструкције; лије и прелива

НОВА ЗВОНА

по најновијој системи (хармонично удешена),

козе за звона

од кованог гвожђа.

Мањим општинама дајем уз отплату на више година. 177 20

1854. Основана 1854

По високој кр. земаљској влади проглашена лековитом водом рудником

чиста алкаличко-муриатичка

Апатовачка киселица

није само најбоље и најздравије

столно пиће

него је и најкориснија и најгласовитија

лековита вода

која је од првих лијечничких ауторитета препоручена и дјелује ненадкриљиво код болести желудца, плућа, грклана, разних катара, астме, мјехура, каменца, хемероида (златне жиле, натеклих и зрнатих јетара, жгаравице и разних женских болести. 162 38—100

Одликована са 18 златних и сребрних колајна.

„Управитељство врела Апатовачке киселице“

Загреб, Илица број 17.

Добива се у свим лекарнама, трговинама миродија, ресторацијама и гостионама.

ПРЕСА ЗА ВОЋА И ГРОЖЂЕ,

које раде са сталним и двоструким притиском и односном регулацијом **„Herkules“** за ручну употребу а са највећом израдом.

ХИДРАУЛИЧКЕ ПРЕСЕ

за врло велики притисак и груби рад.

Машине за жрњање воћа и грожђа

Справа за крунење грожђа (Abbeermacshinen). Потпуно удешене за цеђења шире, које су покретне или непокретне.

Справе за цеђење сокова од воћа ступе за цеђење јагода.

Справе за сушење воћа и зеља, машине, које љуште и секу воће најновије патентиране, које саме раде и који се преносу и возе.

Штрцаљке (Syphonia) за винограде, дрва и за уништење горушице.

Плугови за винограде

НАЈБОЉЕ МАШИНЕ СЕЈАЧИЦЕ

„AGRICOLA“ (Schubrad-System) за сраковрсно семење, без да се мењају точкови за брдо и доњу. Најлакше се креће, врло дуго трају; најјефтинија цена.

Машина за кошење, грабље за сено, пресе за сено и сламу за ручну употребу, машина за крунење кукуруза, машине за вршење, гепел, справе за чишћење, тријери, плугови, ваљци, бране, сечке итд.

Израђујемо и продајемо под гаранцијом као шпецијалитете најновије кострукције.

PH. MAYFARTH & Co 350 7—12

фабрика пољопривредних машина, ливница гвожђа и радионица за плугове. **Wien. II./1. Taborstasse № 71.**

Одликовање са преко 500, златних, сребрних медаља итд.

Опширни илустровани каталози бадава и франко. Тражимо заступнике и препродавце.

Кленак-Шабац

За овогодишњу сезону

српских, сирових шљива,

за ракију и пекмез (трешене); за јело (бране, у кор пами), посредује и експортира **уз најнижу стопу а уз прецизну кулантност.**

Аца Поповић,
Кленак.

525 9—10

ОБУЋАРИ!!!

531 5—50

Американске шевро, бокс жуте, сиве коже и горњи делови ципела најјефтиније могу се поручити код

Gyöngy Sándor

стовариште кожа и фабрика за горње делове ципела. Будимпешта, III. Tavasy utcza 1. szám.

Ценовник са сликама бесплатно.

СТЕЧАЈ.

Потписана општина потребује за своју основну вјероисповједну школу два учитеља и две учитељице, источно-православне вјере а српске народности. Годишња је плата учитељу 1200 К, учитељици 800 К., у готову, стан и огријев у нарави, а пошље сваки пет година навршене службе по 200 К., повишице.

Дужности учитељског особља означене су у школским прописима, али се ипак наглашује, да су учитељи нарочито обвезани у цркви за пјевницама појати.

Компетенти поред осталије прилога имају приложити својој молби још и свједочбу предпостављене им административне власти, о њиховом моралном и политичком владању.

Рок је стечају до 1. августа 1904. по стар. кал. Изабрани кандидат добија 40 К у име путног трошка.

Из сједнице српске православне црквено школске скупштине држане:

У Д. Тузли дне 27. јула 1904.

Предсједник:
Лазо Р. Јовановић

635 2—3

Необиђимо свога!

Д. ЈАСНИЋ

НОВИ САД,
житна пијаца број 16.

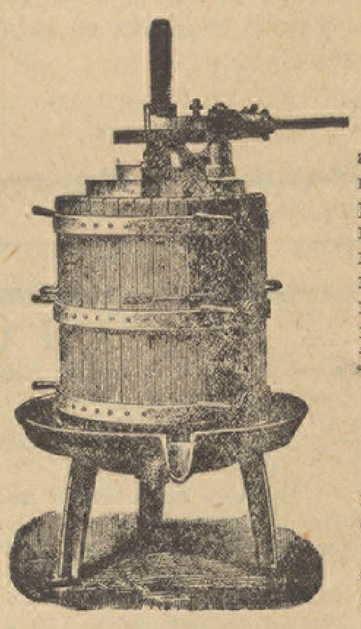

Препоручује пошт. г.г. велепоседницима, Управама Манастирским економима, земљорадницима, као и земљорадничким задругама, своје стално стовариште разних пољопривредних машина, као: разноврсних сечки, крњача, сечкалица за репу, прекрупача за зрна и клипове, сејачица, тријера за рођење жита, преса за грожђе, муљала, ветрењача, геплова, плугова, кантарева итд. као и: разних техничких ствари за паковање машина, шина за бубањ и шрофове за то, композиције, кајиша главних и разних врста осталих кајиша, азбест папира, зејтина, масти, тавота и коломасти, калафона, кудеље, кучина, нитова и платли; сва у опште што треба при оправи једне машине и о вршидби.

АПОТЕКА 605 5—12
по министарској наредби.

Као пољопривредне машине тако исто и вршаће машине и све остале ствари што имадем на стовариштy, продајем уз солидно утврђене фабричне цене, а послуга је тачна и брза.

Надајући се да ће ме браћа Срби ради уверења свога својим штов. налозима удостојити и уверити се о свему томе, као што су то много већ њих учинили и у своје време изнећу на јавност њихове похвале задовољства.

Са особитим поштовањем
Д Јаснић.

Дражбена објава.

Ради издавања укупног рада око преустројења епископског двора вршачког и економске зграде при истом двору, одобреног одлуком саборског одбора, бр. Ад. С. О. 2624/824. ex 1904. и Ад. С. О. 146/4 ex 1904. са 97.628·17 круна, одржаће се дана 31. јула по нов. кал т. г. под ниже наведеним условима затворена офертуална расправа.

1.) Правилно биљегована и запечаћена понуда, може се поднети једино на укупни рад, према оригиналном предрачуну и на прописаним офертуалним табацима. Понуђен и у постотцима изражен попуст, има се цифрама и словима назначити.

2.) Понудиоци су дужни 5% од предрачуњене своте као пишманлук понуди прикључити, о чему добијају протупризнаницу.

3.) Тако инструисани оферти имају се најдуже до 12 сати гореназначеног дана потписаном епитропу епископских добара у Вршцу поднети. Доцније или путем брзојава учињене понуде не могу се у обзир узети. О издавању радње донеће се за 8 дана одлука, која ће се нудиоцима путем објаве саопћити.

4.) Планови односећи се на рад могу се сваког дана у прописаним канцеларијским часовима код епископског тајника у Вршцу, и од 3—4 по подне код архитекте Михајла Харминца у Будимпешти (IV. ker Papnövelde utcza 10.) увидити, којом приликом се стављају и специфицираи предрачун и офертуалне тискарије понудиоцима на расположење.

5.) Код дражбе задржава себи саборски одбор, евентуално епископ са епитропом право, да од приспелих понуда слободно бира, евентуално да све одбије и нову дражбу испише.

У Вршцу, 30. јуна (13. јула) 1904.

Коста Стефановић,
епитроп епископских добара.

625 2—3

БОЉЕ ПЕЦИВО! МАЊЕ РАДЊЕ! НАЈВЕЋА ЧИСТОЋА!

Важно за сваки мањи

ГАЗДАЛУК И ГОСТИОНИЦУ

што највештији **пекар, посластичар, и лебарица**

кроз многогодишње искуство производе са муком и трудом то може сад свака млада домаћица и куварица са

Универзалном машином за 3 минута

с лакоћом умесити, лебац, милихброт, разна теста, без да рукама тесто додирне, и то увек једнако добро —

Машина се лако рукује, брзо се даје чистити, кошта 15 круна. Енбалаже се рачуна по коштанцији. — Рецепте шаљем бесплаатно, иштите проспекте од

Н. ОСТОЈИЋА У ЈАРКОВЦУ ТОРОНТАЛСКОЈ ЖУПАНИЈИ,

Ове машине биће најмилије поосуђе свакој газдарици које чистоту, добар лебац и изврстно тесто воле.

601 5—20

ЗНАТНО СНИЖЕНЕ ЦЕНЕ! ● ЗНАТНО СНИЖЕНЕ ЦЕНЕ!

Трговина намештаја

Филијала **БОЖИЋ И МЕЦИНГ** Нови Сад

Због превеликог производа наше Осечке творнице кућевног намештаја у стању смо од данас са знатно сниженим ценама нашу припознату солидну и богато израђену робу као спаваће собе, ручаонице, салоне и т. д. и т. д. давати са знатно сниженим ценама, те најучтивије умољавамо врло поштовану публику како из места тако и са стране да овом приликом изволи нашу радњу што боље посетити.

За солидну и брзу послугу јамчимо.

С поштовањем **Божић и Мецинг.**

1079 24—52

Дунавска улица бр. 36. у г. Пајевића кући.

ШИХТОВ САПУН

„ЈЕЛЕН“ СА ЗНАКОМ. „КЉУЧ“

Најбољи, најиздашнији и по томе најјефтинији сапун. Слободан од сваких шкодљивих мешавина.

Добија се свуда.

При куповању треба нарочито пазити, да сваки комад сапуна носи име „ШИХТ“ и један од горњих заштитних знакова.

445 8—34

ХАЈДМО

У ПЕТРОВАРАДИНСКУ ПИВАРУ!!

Данас, у недељу, 11. (24.) јула 1904.

ПОЧИЊЕ ТОЧЕЊЕ

„ГРАДСКОГ ПИВА“,

којом се приликом отвара и башта, а друм је поливен и без прашине.

1 чаша пива 7 новч. * * *

*** * * 1 кригла 12 новчића.**

За добру кујну и пажљиву послугу брине се најбоље

г. **ГЕОРГ ХОХВАЛД,**

те се моли за многобројну посету.

674 1—1 СА ВИСОКОПОШТОВАЊЕМ

ПЕТРОВАРАДИНСКА ПИВАРА.

Red Star Line, Antwerpen

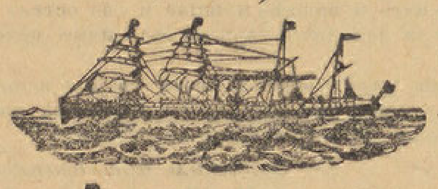

у Америку.

Прве класе поштански бродови. — Управо без претоваривања у Њујорк и Филаделфију. — Добро препитање. — Врло добро уређене лађе. — Јефтина вожња.

Извештаја даје: 336 61—

Red Star Line. 20. Wiedener Gürtel. in Wien.

На сваком листу водени знак.

Прави египатски папирни омотци за пигаретле (Hülsen) јесте

AIDA

а које су свуда признате за најбоље за здравље посве нешкодљиве

923 78—80

Одликовано златном медаљом у Бечу, 1902.

Светски експорт!

Добија се у главним и специјал. трафикама.

За женске неопходно потребно. | ЖЕНСКА ЛЕПОТА | Чудновато брзо дејствује.

може се постићи, усавршити и одржати употребом изврснога хемијски чистог, а без живе и олова, са свим нешкодљиво а без масти

ФЕЛДЕШОВ

Маргит-Крема

ЗАКОНОМ ЗАШТИЋЕНО!

Ова светско призната помада за лице за неколико дана уклања пеге, флеке, бубуљице, мртесере и друге болести на кожи. Глача боре и уклања богиње, даје лицу белу глатку и нежну боју.

ЦЕНЕ: Мала тегла 1 кр., велика тегла 2 кр. Маргит-пудер 1 кр. 20 пот. Маргин-сапун 70 п. Маргит-паста за зубе 1 кр. Маргит вода за лице 1 круна

Поштом уз поузеће или уз претходну пошиљку новаца разашиље произвођач

K von FÖLDES, Apotheker, ARAD.

Добија се у свакој апотеци, дрогерији и парфимерија.

Главни депо: у Новом Саду, у апотекама: Гавре Плавшића и Јована Вујића

171 10 10

Потворачи се судски казне | ЖЕНСКА ЛЕПОТА | Најбоље средство за лепоту.

ОГЛАС.

У вароши **Шапцу** доњи шор — Србија — имам на продају **1 кућу од тврдог материјала**, у којој је **„Гостионица Ваљево“** (Хотел Ваљево) **са 9 соба, 3 штале, коларницом, 1 магацин од тврдог материјала са 2 боја, 1 чардаком. Уз овај Хотел 2 дућана подесни за шпецерајску или мануфактурну радњу са свим споредним зградама потребним, авлија — двориште калдрмисано сво.**

Сем овога имања имам још једно мање 2 километра удаљено од Шапца, на путу Шабац, осечина Ваљево, на коме имам, оборе за исхрану 200 комада дебели свиња, 1 чардак, 1 магацин, 1 кућа за становање, до 1000 комада шљива заграђених врло родних, са споредним зградама.

Оба ова имања продајем по насеб или укупно са **30 % испод мог сопственог коштања** само зато, што се услед смрти мога сина повлачим од шпекулативних послова. И иста имања продао бих под повољним условима и купац не мора ми сав новац положити.

Подесна прилика за оне који би хтели се овамо у Србију преселити да до јефтина имања дођу. За погодбу и услове обратити се госп. **Васи Т. Ковачевићу,** трговцу, из Шапца или подписатом сопственику

Илији Пантелићу,

642 2—6 трговцу, Село Накучани fia Шабац.

ОПОМЕНА!

1050 45—

Законом дозвољена и у трговини допуштен је само мој балсам једини са овом зеленом заштитном марком „ноне“ (калуђерице). Поруке и препродају од других законом недозвољених балсама судски прогоњујем.

Једино прави енглески **ЧУДНОВАТИ БАЛСАМ** Од санитетске власти и препоручен.

Опрема боца стоји под заштитном трговачког закона.

Искључиво једино место за произвађање и набавку јесте од власти концесионирана и од трговс. суда протоколисана фабрика балсама Апотекара **A. Thierry** у Прегради код **Rohitsch-Sauerbrunn-a.**

Овај балзам може се употребити споља и изнутра. Он: 1.) **Недостижив лек против свих плућних и грудних болести, ублажује катар и умањује лучење слузи, отклања кашаљ, који иде с боловима и лечи најзастарелије такве болести.** 2.) Од ванредногa је утецаја против запаљења грла, промуклости, против осталих болести у грлу. 3.) Коренито уклања грознице. 4.) Ванредно лечи болести црне џигерице, у стомаку и цревима, особито грчеве у стомаку, колику и кидање у телу. 5.) Одузима болове и лечи шуљеве. 6.) Нежно поправља столицу и чисти крв, чисти бубреге, ослобађа од меланхолије и хипохондрије, поправља апетит и варење 7.) Лечи сваку зубобољу, као болове вилица, шупљину зуба и неугодан задај уста и одклања подригивање. 8. Врло добро средство против глисте, пантљикара и падавица 9.) При спољној употреби је од ванредног утецаја на ране, било нове или старе ожиљке, израстке на телу, ротлауфа, оток руку, бубуљице, ојеле делове, **на опечене и смрзнуте удове,** на огреботине, аушлоге итд. отклања главобољу, зујање, севање, реуму, зујање у ушима итд. о чему опширна упутства дају извешћа. 10. Особити је лек за сваку болест с поља и изнутра, лечи брзо и добро, а уз то је врло јефтин, за сваку кућу од особите вредности, те неби требало никад да жали, ако наиђе инфлуенца, за време колере и других заразних болести. Један једини покушај са овим балсамом свакога ће боље уверити, него ли сам овај оглас, да је балсам доиста лековит.

Прави и непокварен је овај балсам само тада, ако је свака бочица затворена са сребрном капслицом, у којој је утиснута моја фирма: **Adolf Thierry „Apotheke zum Schutzengel“ in Pregrada,** и где се налази упутство са том истом ознаком фирме. Зато треба **тачно** пазити увек на горњу фирму! *Где нема стоваришта мога балсама, треба директ поручивати и адресирати:* **An die Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn** Цена је плаћено за сваку поштанску станицу за 12 малих или 6 дуплих бочица 5 круна. Мање од 12 малих или 6 дуплих бочица не може се разашиљати Разашиљање бива само уз пошт. поузеће или уз предходно послату своту.

Adolf Thierry „Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn, Austria.

ШКОЛЕ КАПАМАЏИЈЕ

ТРГОВАЧКА ШКОЛА

и

ПАНСИОНАТ

У БЕЧУ.

Адреса: **N. Kapamadžija, Wien VI. Mariahilf, Millergasse 43.**

Циљ је ове школе, да младиће, који немачки знају, и обично за 2 године у трговачким наукама тако обучи и усаврши, да буду способни у сваком трговачком или фабричком комптоару, у банкама или новчаним заводима ваљано радити. Они ђаци пак, који без икаквог знања немачког језика у школу ступе, морају прво немачки научити, па онда тек могу бити редовни ђаци.

За зрелије младиће са добром школском припремом и знањем немачког језика постоји једногодишњи стручни курс (Ein ähriger Fachcurs), у ком се горепоменута циљ за 10 месеци може постићи.

Срби ђаци имају осим редовних предавања (која су често на немачком језику) и засебну наставу, где свестрано и темељно уче немачки језик и по нешто од других предмета, које на српском, које на немачком језику.

Школарина износи (осим 4 круне уписнине) 200 круна а. вр. годишње, а може се и полугодишње напред платити.

Књиге стају од прилике 20 круна.

У свези са школом и у истом здању постоји и новоуређени

ПАНСИОНАТ

где су ђаци не само у брижљивој нези и под строгим надзором добро смештени, него и засебну поуку, како у немачком језику, тако и у осталим трговачким наукама добивају.

„Како је место у пансионату ограничено, а више од половине места већ сад попуњено, то се могу нове пријаве само онда осигурати, ако се што пре учине и прва рата пансионатске своте по програму одмах уплати“.

На жељу родитеља, смешта директор ђаке и у приватним кућама на стан и кост.

Школа почиње 4. (16.) септембра. 655 1—6

Програми се шаљу на захтевање бесплатно.

Главни уредник Јаша Т[illegible] Одговорни уредник Константин Брадић[illegible] Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду